

Na rozdiel od iných zachovaných artikulárnych kostolov, v ktorých sú steny zvyčajne zdobené maľbami, v Hronseku je úplne rešpektovaný architektonický výraz s uplatnením prírodných kvalít dreveného materiálu a jednoduchým rezbárskym dekorom. Kostolík v Hronseku je výnimočný nielen svojou architektúrou, ale aj výzdobou, v ktorej sa spájajú výtvarné prvky z viacerých krajín Európy. Interiér, ktorý pôsobí v podstate jednoduchým dojmom obohacujúc drobné ručné rezbárske práce.

Domáce prvky ľudovej architektúry symbolizujú lipové listy ako vyrezávané ornamenty do dreva - viditeľné pod reliéfmi chórov, ktoré znázorňujú symbol slovanského povedomia. Taktiež lavice sú zdobené vyrezávaným ornamentom. Zaujímavými prvkami sú škandinávske stavebné prvky, ktoré je možné pozorovať na drevených laviciach s podpierkami určenými pre šľachtu. Raritou sú aj nosné stĺpy v interiéri kostola a prístrešky pri vstupe do kostola zdobené iónskym ornamentom v iónskom slohu. Unikátnym prvkom zahraničnej nemeckej architektúry sú neobyčajné drevené držiaky na klobúky umiestnené pri každom chóre, či pod nimi pri lavičkách. Doposiaľ nie je známe ako sa sem všetky tieto zahraničné prvky dostali, ale najpravdepodobnejším je fakt, že na stavbe kostola sa zúčastňovali domáci aj zahraniční umelci, práve oni sem tieto stavebné a výtvarné prvky doniesli. Kostol v Hronseku je na Slovensku jediný kostol so škandinávskymi prvkami. Práve preto ho môžeme pokladať za slovenskú raritu. Okrem toho obsahuje prvky nemeckej, iónskej a slovanskej architektúry, a práve preto je jedinečný svojou bohatosťou európskych stavebných prvkov.

Ďalšia výtvarná výzdoba interiéru sa viaže na mobiliárne doplnky. Drevený oltár pochádzajúci z 18. storočia v barokovom slohu, má jednoduchú stĺpikovú konštrukciu. Na oltárnom stole po oboch stranách stoja drevené stĺpy namaľované na spôsob mramoru. Oltár je zvláštny najmä tým, že nie je vyvýšený ako býva zvykom v katolíckych kostoloch, ale je umiestnený len na miernom stupienku, čo je opäť jedno z množstva obmedzení, nariadení pre artikulárne drevené kostoly. Malo to znázorňovať opäť akési poníženie protestantov voči katolíkom. Ide o jednoduchý typ prenosného oltára skladajúceho sa z 3 obojstranne maľovaných obrazov spojených do oltárneho celku. Strednú, hlavnú časť tvorí na prednej strane maľba s motívom Narodenia Krista, bočné obrazy, ktoré plnili funkciu zatvárateľných oltárnych krídel, zdobia maľby s postavami evanjelistov s atribútmi, ktorí sú zobrazení v dvojiciach nad sebou. Zaujímavosťou je, že obrazy sú maľované obojstranne – na zadnej strane oltára sú technikou „el grisaille“ namaľované pašijové scény. Uprostred je Ukrižovanie s postavami Panny Márie, sv. Jána a sv. Márie Magdalény pod krížom. Dnes sú jednotlivé obrazy namaľované olejovou technikou na plátne v interiéri zavesené ako samostatné obrazy. Na predeli oltára je chronogram, ktorý udáva letopočet 1771.

V nadstavci na rímse oltára po bokoch sú umiestnené sochy anjelov s erbami donátorských

rodín a to vľavo rodiny Roth – Wattayovej, vpravo rodiny Gécziovej. Medzi nimi sa nachádza socha Ježiša, ktorý stojí na zemeguli a drží zástavu. Zaujímavosťou je aj funkcia oltárneho obrazu, ktorú striedavo tvorí šesťica vymeniteľných obrazov, ktoré sú rozmiestnené na priečelí chórov. Obrazy sa v priebehu cirkevného roku vymieňajú a to podľa aktuálnych cirkevných sviatkov. Obrazy sú dielom majstra Samuela Mialoviča, maliara chorvátskeho pôvodu, ktorého práce sú doložené okrem Hronseku aj v Leviciach, Želiezovciach a v Pôtri.

Po pravej strane oltára stojí drevená kazateľnica so schodmi. Jej drevený baldachýn je zdobený postriebrenou holubicou. Z obdobia bezprostredne po vysvätení kostola sa zachovala vzácna cínová krstiteľnica s dreveným podstavcom, zdobená súsoším Krista a Jána Krstiteľa, opierajúceho sa o kríž.

V západnom krídle chrámu, nad oltárom je barokový organ z roku 1764, ktorý je zachovaný až doposiaľ. Vyrobili ho v banskobystrickej organovej dielni majstra Martina Podkonického. Dali ho zhotoviť Zvolenčania za 220 zlatých. Je to nezvyčajný typ orgánu, pretože nemá pedále, ale registre. Je to 6 registrový organ. Pre tento typ orgánu je potrebná špeciálna hudobná literatúra. Taktiež ojedinelé je jeho umiestnenie priamo v centre liturgického priestoru na empore priamo za oltárom. Nástroj je z väčšej časti pôvodný a používa sa dodnes. Patrí medzi vzácne barokové organy. Nad orgánom sa nachádza neobyčajná výzdoba – veľký drevený poloblúk zdobený drevenými strapcami.

Historický interiér chrámu dopĺňa historizujúci šesťramenný pozlátený drevený luster z roku 1865 – dar richtára Martina Hudeca z Veľkej Lúky. Nachádza sa pred oltárom, visiaci zo stredu stropu. Prvý raz bol vysvietený 15. apríla 1865 na Veľkú Noc. V minulosti slúžili na rozsvietenie sviečky, dnes sú to už žiarovky.

